

Donner

jeugdcriminaliteit zelf gezegd dat het aantal JIB's zou moeten worden uitgebreid. Ik begrijp dus absoluut niet waarom de minister doet voorkomen alsof dit een heel logische en intrinsieke bedoening zou zijn. Dat is echt onzin.

Minister **Donner**: Mevrouw Kalsbeek moet de stukken eens bekijken waarin de financiering oorspronkelijk is opgezet. De aparte financiering op de rijksbegroting, de middelen die daarvoor waren uitgetrokken, was vanaf het begin niet bedoeld als structurele financiering voor ieder afzonderlijk JIB. Mijn uitspraak over de uitbreiding en het belang van de JIB's moet los daarvan worden gezien. In wezen zeg ik dat wij in afwijking van de reeksen die er al waren, proberen om dat nu uit te breiden. Daarna moet ernaar worden gekeken. Over de inzet van middelen moet niet hier worden beslist. In beginsel moet ter plaatse worden beslist over de meest wenselijke inzet.

Mevrouw **Kalsbeek** (PvdA): Mijn probleem is dat de minister aan de ene kant zegt dat "Justitie in de buurt" waardevol is, maar er aan de andere kant geen financiële verantwoordelijkheid voor wil dragen. Natuurlijk is "Justitie in de buurt" toentertijd voorzichtig begonnen, met allerlei financiële waarborgen. Als het niet zou lopen, zou men er ook weer vanaf kunnen. Het project loopt nu goed. De minister heeft zelf gezegd dat er meer JIB's moeten komen, maar tegelijkertijd gaat hij door met een bezuiniging.

Minister **Donner**: Dat ligt besloten in de veelvormigheid waarin het verschijnsel zich voordoet. Dat houdt ook in dat het bij een bepaalde invulling, die zichzelf zoals uit de feiten blijkt ook met medefinanciering van andere betrokkenen kan bedruipen, een zeer rendabele inzet van middelen kan zijn. Andere vormen zijn geen rendabele inzet van middelen. Die middelen kunnen op een andere wijze beter worden ingezet, zeker als het schaarse middelen zijn. Dergelijke beslissingen, zoals in Groningen en Haarlem, moeten in beginsel door de parketten ter plaatse worden genomen en kunnen hier niet worden "overruled". Ik probeer dat te faciliteren als het kan. Ik zal mij er

ook voor inzetten om de profijtelijke vormen voor te zetten. De Kamer moet echter niet nu met één motie het beleid tot in alle eeuwigheid willen regelen.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik begrijp dat de minister het belang inziet van de JIB-projecten; hij geeft aan dat hij zich daarvoor zal inzetten. Op welke wijze zal hij dat doen? In dat verband is de opmerking van de heer Jager van belang. De minister zou ons regelmatig op hoogte moeten houden van de voortgang bij deze projecten, met name omdat ze zo succesvol zijn. Hoe zal hij daaraan invulling geven? Als de minister zegt dat hij daaraan in financiële zin niet meer wil bijdragen ± hij zegt overigens dat het tot 2006 wel snor zit ± bestaat het gevaar dat de medefinanciers zich terugtrekken. Ik zou het in dat licht fijn vinden als de minister iets zou zeggen over de controle daarop, zodat de Kamer hem erop kan aanspreken dat dergelijke succesvolle projecten door kunnen gaan.

Minister **Donner**: Ik zal de Kamer daarover gaarne inlichten. De eerstvolgende gelegenheid daartoe is in de begrotingsstukken. Wij moeten er echter voor hoeden om te zeggen: de JIB's zijn succesvol. De ene vorm is profijtelijker dan de andere. Het betreft een ontwikkeling die nog gaande is. Vanaf het begin is niet voorzien in een structurele extra financiering op de justitiebegroting maar in een geleidelijke integratie in de financiering door verschillende instellingen. Indien de Kamer daar prijs op stelt, zal ik gaarne aangeven wat de voortgang is en op welke wijze dit zich ontwikkelt.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik begrijp dat niet alle JIB's succesvol zijn. Stel dat in bepaalde buurten JIB's die succesvol zijn, worden opgedoekt. Welke verantwoordelijkheid zal de minister dan nemen? Dit soort informatie zullen wij ongetwijfeld krijgen in de voortgangsrapportage. Wat kan van de minister van Justitie als politiek eindverantwoordelijke worden verwacht? Zal hij dan bijsprongen? Welke maatregelen zal hij in dat geval nemen?

Minister **Donner**: Het laatste wat ik zal zeggen, is: als er te weinig middelen zijn, zal ik als minister van Justitie bijspringen. De regeling is

bedoeld om plaatselijk over een drempel te kunnen stappen. Die afweging zal plaatselijk moeten worden gemaakt en niet hier. Ik kan niet zeggen: de JIB's blijven open, wat er verder ook gebeurt. Verder heb ik al aangegeven dat ik hoop dat de financiering tot en met 2006 is verzekerd. Daarna is er vooralsnog een afbouwende reeks. De financiële voorwaarde is er dus. Vervolgens zal ik in de praktijk bezien op welke wijze daaraan verder invulling kan worden gegeven. Het blijft ten principale een beslissing die op lokaal niveau moet worden genomen. Het enige wat ik kan bekijken, zijn de motieven om af te bouwen. Ik kan hier zeker niet garanderen dat als het motief financieel is, Justitie wel zal bijspringen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 28 april 2004 over de **loverboy-problematiek**.

□

Mevrouw **Örgü** (VVD): Voorzitter. Ik weet dat ik beperkt de tijd heb, vandaar dat ik overga tot het indienen van de moties zoals ik reeds tijdens het algemeen overleg heb aangekondigd te zullen doen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de misdaden van loverboys een specifiek deel van de jonge meisjes in de Nederlandse samenleving treft;

constaterende dat voorvallen van misdaden door loverboys in Nederland een structureel karakter vertonen;

constaterende dat de activiteiten van loverboys bij de politie niet apart worden geregistreerd en dat inzicht in de omvang van de loverboy-problematiek daardoor ontbreekt;

Örgü

overwegende dat een aparte registratie van de misdaden van loverboys een noodzakelijke bijdrage levert aan de bestrijding van deze misdaad;

verzoekt de regering, de landelijke registratie van gevallen van misdaden van loverboys met onmiddellijke ingang te starten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Örgü en Arib. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 148 (29200-VI).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de aanpak van de loverboyproblematiek in Nederland zich grotendeels beperkt tot hulpverlening aan daders en slachtoffers en voorlichting aan (potentiële) slachtoffers;

constaterende dat een plan van aanpak van de problematiek rondom loverboys ontbreekt;

verzoekt de regering, een plan van aanpak vorm te geven met de volgende onderdelen: voorlichting en hulpverlening, bescherming van de slachtoffers, een adequate registratie van de misdaden van loverboys en handhaving en uitvoering van de strafmaat van de misdaden van loverboys,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Örgü en Arib. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 149 (29200-VI).

Mevrouw De Pater-van der Meer (CDA): Voorzitter. Ik heb mij niet gemeld als spreker, maar was benieuwd naar de moties die zouden worden ingediend. Kan mevrouw Örgü schatten hoeveel extra werkdruk en lastendruk politie en justitie krijgen door de aparte registratie? Wat is volgens haar de opbrengst van die registratie?

In het algemeen overleg is uitgebreid besproken wat de strafmaat is, dus wat op dit moment kan worden gevorderd op grond van het Wetboek van Strafrecht. De minister heeft ook een aantal situaties geschetst waarin daartoe overgegaan is. Aan wie richt mevrouw Örgü deze motie?

Mevrouw Örgü (VVD): Wij hebben tijdens het algemeen overleg van de minister vernomen om welke gevallen het gaat. In de computer kan dit volgens mij à la minute worden gewijzigd. Dat kost de minister volgens mijn fractie geen moeite. Het levert dus geen extra werkdruk op. Dit levert wel op dat wij prioriteit verlenen aan dit onderwerp. De VVD-fractie vindt het belangrijk dat dit gebeurt. Zij gelooft erin dat door een dergelijke aparte registratie en door de plannen van aanpak die worden opgesteld, dit probleem efficiënter en effectiever kan worden aangepakt. Zij denkt dat dit een duidelijke bijdrage levert. De politie hoeft alleen maar op een knop te drukken, dus de extra werkdruk blijft beperkt. Er bestaan allerlei computerprogramma's voor. Mijn fractie gelooft dat dit nu al op sommige onderdelen gebeurt. Dat heeft de minister ooit ook gezegd, al had het in zijn ogen een andere naam. Die naam moet hij, wat mijn fractie betreft, wijzigen, zodat wij weten waarover het gaat.

In de tweede motie is het registreren nogmaals vermeld. Daarvoor geldt hetzelfde antwoord. In de tweede motie geven wij heel duidelijk aan dat het gaat om handhaving en uitvoering. Die zijn aan de minister van Justitie. Heel veel meisjes, slachtoffers, doen geen aangifte omdat zij bang zijn vervolgd te worden. Bij aangifte hoort dus bescherming en daarmee handhaving en uitvoering. Dat loopt parallel met wat in de eerste motie wordt gevraagd.

Mevrouw De Pater-van der Meer (CDA): In het conceptverslag zegt de minister over de kosten van de registratie iets anders dan mevrouw Örgü nu zegt. Of het gaat over loverboys, souteneurs of pooiers, het gaat om hetzelfde wetsartikel. De vraag is wat dat extra oplevert, maar daarover verschillen wij van mening.

Ik wil graag helderheid over het vorderen van de strafmaat. Doet mevrouw Örgü haar oproep aan het

openbaar ministerie, om in alle gevallen de zwaarst mogelijke straf te vorderen, of richt zij zich tot de rechterlijke macht, om in alle gevallen maximumstraffen uit te spreken?

Mevrouw Örgü (VVD): In de motie die ik zojuist heb voorgelezen, gaat het niet over de hoogte van de straffen, maar over de uitvoerbaarheid en de handhaving van de strafmaat. Wij hebben de motie samen met de fractie van de PvdA ingediend. Ik wil wel verhalen wat ik in het debat over de hogere strafmaat en de geldboetes heb gezegd. De fractie van de VVD vindt dat de straffen voor de loverboys hoger kunnen. Wij hebben dat in het overleg met nadruk gezegd. De minister heeft mij toen gezegd dat de straffen weliswaar hoger kunnen zijn, maar dat het de rechter is die de straffen bepaalt. Hij heeft toen zelf een paar straffen opgesomd. Ik was daarvan onder de indruk, maar van wat ik zelf uit het veld hoor, was ik niet onder de indruk. Ik ga zelf door met het onderzoek in het veld, om te kijken hoe de straffen in de praktijk uitpakken. In de motie wordt gevraagd om de handhaving van de straffen die de minister zelf heeft voorgeschreven en het gaat over de uitvoering daarvan.

Mevrouw De Pater-van der Meer (CDA): Ik weet niet precies wat ik nu met het begrip "handhaving van de straffen" moet. Op dit moment is het mogelijk om straffen tot zes jaar te eisen. Als het wetsvoorstel over mensensmokkel en mensenhandel dat thans bij de Kamer aanhangig is, straks is vastgesteld, zijn straffen tot twaalf jaar mogelijk.

Mevrouw Örgü (VVD): Gelukkig maar!

Mevrouw De Pater-van der Meer (CDA): Wat wilt u en van wie?

Mevrouw Örgü (VVD): Ik ben blij dat in ieder geval ook de fractie van het CDA vindt dat de loverboys hoge straffen verdienen. In de praktijk is het echter een ander verhaal. In de praktijk gaat het anders dan in de regels die wij hier samen hebben bedacht. In de motie vraag ik om handhaving van wat wij in Den Haag bij wet hebben geregeld.

□

Mevrouw **Arib** (PvdA): Voorzitter. In het overleg over de loverboys hebben wij uitgebreid van gedachten gewisseld. Desondanks was ik niet tevreden met de antwoorden van de minister, vooral op twee punten.

De laatste gegevens die wij hebben over de jeugdprostitutie stammen uit 1998 en betreffen globale schattingen. Ik vind het voor het gericht ondernemen van actie en ontwikkelen van beleid belangrijk dat wij de omvang van de problematiek kennen. Daarom dien ik een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het laatste onderzoek naar jeugdprostitutie in 1998 heeft plaatsgevonden;

overwegende dat het op dit moment ontbreekt aan actuele gegevens over de aard en het aantal jeugdprostituees;

overwegende dat er geen inzicht is in de omvang van het aantal slachtoffers van loverboys binnen deze groep;

verzoekt de regering, een deugdelijk onderzoek in te stellen naar de aard en omvang van jeugdprostitutie en de slachtoffers van loverboys binnen deze groep,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Arib en Örgü. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 150 (29200-VI).

Mevrouw **Arib** (PvdA): Voorzitter. Mijn tweede motie heeft betrekking op de instelling van een meldpunt. De reden voor de indiening van deze motie is dat wij in het debat hebben geconstateerd dat het voor heel veel slachtoffers van loverboys moeilijk is om aangifte te doen. Zij zijn kwetsbaar en als de slachtoffers aangifte doen, wordt hun identiteit bekend. Het bleek juridisch vrij ingewikkeld te zijn om daar een oplossing voor te vinden. Ik heb toen gepleit voor de instelling van een

meldpunt, waar de slachtoffers zich anoniem kunnen melden. Ik hoop dat dit idee breed wordt ondersteund.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de bereidheid tot aangifte door slachtoffers van loverboys klein is vanwege repercussies;

van mening dat de drempel van het politiebureau voor deze slachtoffers vaak te hoog is;

verzoekt de regering, een meldpunt loverboys in te richten bij het binnenkort ingestelde landelijk expertisecentrum, waar slachtoffers of de directe omgeving van de slachtoffers anoniem melding kunnen doen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Arib en Tonkens. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 151 (29200-VI).

□

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zijn het er gelukkig allemaal over eens dat de bestrijding van het fenomeen loverboy een bijzonder belangrijk onderwerp is. Het is namelijk een heel ernstig probleem. Meisjes kunnen door loverboys ernstig worden verwond. Dit is echter nu niet het punt. Het gaat nu om de vraag: wat gaat wij eraan doen?

Bij het OM heeft de bestrijding van het verschijnsel loverboys weinig prioriteit. GroenLinks vindt het echter belangrijk dat deze bestrijding wordt geïntensiveerd en dat daarover in het jaarverslag van het OM een en ander is terug te vinden. Dan weten wij wat de intensivering inhoudt. Daarom willen wij op dit punt een motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het ronselen van meisjes en vrouwen voor de prostitutie door loverboys een ernstig seksueel geweldsdelict is dat de lichamelijke en geestelijke integriteit van veel minderjarige slachtoffers ernstig schendt;

overwegende dat de opsporing, vervolging en veroordeling van loverboys onderdeel uitmaakt van de strafrechtelijke aanpak van mensenhandel en mensensmokkel;

overwegende dat de inspanningen van het openbaar ministerie bij de opsporing, vervolging en veroordeling van loverboys moet worden geïntensiveerd;

verzoekt de regering, binnen de arrondissementsparketten de verantwoordelijke personen voor de portefeuille mensenhandel en mensensmokkel op te dragen prioriteit te geven aan en bijzondere nadruk te leggen op de bestrijding van loverboys en de resultaten van hun inspanningen expliciet op te nemen in het jaarverslag van het openbaar ministerie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Tonkens en Arib. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 152 (29200-VI).

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Voorzitter. Tijdens het AO hebben wij ook gesproken over de opvang van slachtoffers. Thans is er maar één opvanghuis dat specifiek bestemd is voor slachtoffers van loverboys. Het gevolg is dat die slachtoffers nu vaak terechtkomen in blijf-van-m'n-lijfhuizen, terwijl het hierbij om een specifiek probleem gaat. De meisjes zijn jong en hebben een bepaalde behandeling nodig, een behandeling die weerbaarder maakt in de situatie waarin zij weer loverboys zouden tegenkomen. Erger is dat deze meisjes vaak terechtkomen in een penitentiaire inrichting, soms zelfs samen met daders. Dat is onwenselijk. Dat vinden niet alleen wij, dat vindt iedereen. Daarom moet hier iets aan gedaan worden. Daarom dien ik op dit punt een motie in.

Tonkens

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat slachtoffers van loverboys doorgaans kampen met ernstige psychosociale problemen waarvoor deskundige bijstand en opvang noodzakelijk is;

overwegende dat slachtoffers van loverboys aangewezen zijn op algemene hulp- en opvangvoorzieningen voor slachtoffers van huiselijk en seksueel geweld;

overwegende dat er momenteel een groot tekort bestaat bij de hulp- en opvangvoorzieningen voor slachtoffers van huiselijk en seksueel geweld;

overwegende dat er op dit moment slechts één opvangvoorziening voor slachtoffers van loverboys in het bijzonder bestaat waardoor slachtoffers opgevangen worden in penitentiaire jeugdinrichtingen;

verzoekt de regering, op korte termijn het aantal hulp- en opvangvoorzieningen voor slachtoffers van loverboys uit te breiden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Tonkens en Arib. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 153 (29200-VI).

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Voorzitter. Over onderzoeken hebben wij het een en ander gewisseld tijdens het algemeen overleg. De minister heeft gezegd dat de kennis onvoldoende is en dat kennis over het buitenland niet beschikbaar is. Er is een onderzoek uit 1998, maar dat is vrij beperkt en inmiddels niet meer actueel. Het lijkt ons zeer belangrijk dat er een nieuw onderzoek komt. De minister heeft zich er niet duidelijk over uitgesproken. Daarom dien ik een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het laatste wetenschappelijke onderzoek over de aard en omvang van de loverboys-problematiek dateert van 1998;

overwegende dat voor de daadkrachtige strafrechtelijke bestrijding van loverboys en voor de hulpverlening aan slachtoffers van loverboys wetenschappelijke onderzoeksresultaten nodig zijn;

verzoekt de regering, opdracht te geven tot het uitvoeren van een wetenschappelijk onderzoek dat voortbouwt op het in 1998 uitgevoerde onderzoek naar de aard en omvang van de loverboys-problematiek in Nederland, waarin trends worden gesignaleerd over een eventuele toe- of afname van het aantal daders en slachtoffers, mede aan de hand van constateringen van daders, slachtoffers en intermediairen zoals hulpverleners en waarin een inventarisatie wordt geboden van eventuele initiatieven in andere Europese landen en de effectiviteit ervan, en de Kamer daarover uiterlijk in december 2005 te berichten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Tonkens en Arib. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 154 (29200-VI).

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

Minister **Donner**: Mijnheer de voorzitter. Er is inderdaad overleg geweest over de problematiek van loverboys. Nu dwarrelen mij de moties om de oren. Volgens mij is de kern van het probleem jeugdprostitutie. Dat registreren is geen punt. Wij noteren het totale aantal zaken van mensenhandel en het opzettelijk voordeel trekken uit de prostitutie door minderjarigen. Dat zijn de bekende strafbare feiten die worden geregistreerd. Ik heb ook aangegeven om welke aantallen het in die registratie gaat. Wil je daarbinnen nog weer nader gaan registreren of de jeugdprostitutie is ontstaan door een loverboy of door wat anders, dan veronderstelt dat in de eerste plaats een heel duidelijke notie van wat een loverboy precies is. Gegeven het feit dat het tot

prostitutie brengen van een persoon die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt, strafbaar is, is het vervolgens de vraag waarom ik daarbij een apart registratie-mechanisme in werking moet stellen voor de methode waarmee die persoon tot prostitutie is gebracht, met alle lasten die het geeft om een en ander na te trekken. Verder kan ik niet zeggen dat de ene methode verwerpelijker is dan de andere en dat het, als het door een loverboy is gebeurd, veel erger is dat een jeugdige tot jeugdprostitutie is gebracht, dan wanneer het op een andere manier is gebeurd. De wetgever heeft strafbaar gesteld het tot prostitutie brengen van minderjarigen. En dat is in alle gevallen even ernstig.

Er is natuurlijk een apart probleem met de loverboys. Er zijn zeer veel verhalen over, maar ik heb al aangegeven dat het zeer moeilijk is om daar inzicht in te krijgen. Dat hangt samen met de aangiftebereidheid en met de problematiek die aan de orde is. Ik heb de Kamer eerder toegezegd dat zij voor 1 juli a.s. een notitie zal krijgen over de gevolgen van de opheffing van het bordeelverbod. Een aantal van de vragen die nu zijn gesteld, zal daarin aan de orde komen. Onderdeel van die notitie zal ook zijn het verschijnen van jeugdprostitutie, voorzover wij daar kijk op hebben, en wat daar eventueel verder aan gedaan kan worden. Ik heb het dan evenwel over de jeugdprostitutie als zodanig, omdat ik dat in alle gevallen ernstig vind en zeker als het gaat om mensenhandel. Ik erken dus de problematiek van de loverboys. Ik erken ook de verwerpelijkheid van het gebruik maken van de gevoelens van meisjes en eventueel ook jongens die op deze wijze tot prostitutie gebracht worden. Ik zie er echter geen verschil tussen of dat gebeurt door misbruik te maken van de affectie of door geweld. Hetzelfde geldt voor de vraag of het door een volwassene of door een minderjarige wordt gedaan.

Mevrouw **Arib** (PvdA): Het gaat mij niet om registratie als doel op zichzelf, maar als middel om een beeld te krijgen...

Minister **Donner**: Dat is uw onderzoek.

Mevrouw **Arib** (PvdA): In de motie

Donner

die collega Örgü mede namens mij heeft ingediend, gaat het ook om de registratie van loverboys. U kunt wel zeggen dat het erom gaat of iemand een minderjarige tot prostitutie brengt, maar het is wel belangrijk om duidelijk te registreren of dit door een loverboy of door iemand anders wordt gedaan. Dan weet je namelijk waar je het over hebt. Wij hebben dezelfde discussie gehad toen het ging om geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. In eerste instantie werd daarvan gezegd dat geweld geweld is: of het nu binnenshuis of buitenshuis is, het gaat erom dat iemand anders in zijn of haar lichamelijke integriteit wordt geraakt. Toch blijkt dat het apart opnemen daarvan een ander beeld oplevert, zodat je er veel gericht tegen kunt optreden. Dat is het doel van de motie.

Minister **Donner**: Dat wil ik niet. Ik heb u aangegeven om welke aantallen het gaat, namelijk om 20 tot 30 effectieve aangiften, waarbij ik het heb over het in prostitutie brengen van minderjarigen. Om daarbinnen dan nog een registratie op te zetten, gaat mij wat ver. Registratie vergt namelijk aanpassing van de programmatuur. Eerst moeten uniforme definities worden geformuleerd van wat ik bedoel, en wanneer dat wel en wanneer niet het geval is. Dat moet geregistreerd worden in die gevallen die bekend worden, terwijl de facto met het nu juist door mij bepleite expertisecentrum dat beeld op basis van de mondelinge rapportage misschien niet tot op het laatste cijfer achter de komma nauwkeurig wordt aangegeven, maar ik krijg wel een beeld van de oorzaken daarvan. Mijn suggestie zou zijn om niet te insisteren op aparte registratie. Nogmaals, het is niet heel eenvoudig, en ik behaal er niet veel winst mee. Via het expertisecentrum kan inzicht worden verkregen in het verschijnsel. Ik zal daarop ingaan in het plan over de effecten van de opheffing van het bordeelverbod. Iets anders is het veel bredere onderzoek naar jeugdprostitutie. Daarnaast worden bij de politie nu al de gevallen van mensenhandel in het slachtoffersysteem van het IKPS geregistreerd. Daarin worden, daar waar er signalen zijn van het verschijnsel loverboys, deze geregistreerd. Dat is iets anders dan een geautomatiseerd programma.

Mevrouw **Arib** (PvdA): U zei dat het om 16 tot 20 gevallen gaat. Hoe weet u dat, als er niet wordt geregistreerd?

Minister **Donner**: Ik heb aangegeven dat nu het totale aantal mensenhandelzaken en het aantal strafbare feiten van het tot prostitutie brengen van minderjarigen worden geregistreerd.

Mevrouw **Arib** (PvdA): Dus u kunt ook niet zeggen dat het om loverboys gaat.

Minister **Donner**: Omdat dat geen apart delict is. Het tot prostitutie brengen van een minderjarige is een strafbaar feit, dat verwerpelijk is. Dan heb je verschillende methoden waarmee het gebeurt, en de loverboys zijn één methode. Maar niet de methode maakt iets verwerpelijk, maar het resultaat, namelijk dat een minderjarige tot prostitutie wordt gebracht. Dat heeft de wetgever strafbaar gesteld, dat wordt geregistreerd, die aantallen heb ik gegeven, en dat kan ik op ieder moment doen. Maar om daarbinnen een officiële registratie te gaan maken, is hetzelfde als voortaan bij moord aangeven of het met een mes, met een touw of met een geweer gebeurt. De moord is verwerpelijk! Om die reden wil ik de motie over een aparte registratie ten stelligste ontraden, vanwege de gevolgen daarvan. In de notitie van 1 juni zal ik ingaan op de vraag op welke wijze die gevallen waarin bekend is dat de oorzaak hem mede zit in de loverboys, worden aangegeven en worden bijgehouden in het slachtoffersysteem, en hoe een en ander doorwerkt in de expertise van het expertisecentrum.

Mevrouw **Örgü** (VVD): Begrijp ik het goed dat de minister toezegt dat hij in de notitie die per 1 juli naar de Kamer zal worden gestuurd, zal aangeven om hoeveel gevallen het om loverboys gaat?

Minister **Donner**: Ik kan u aangeven wat de statistieken zijn van de strafbare feiten die gepleegd zijn. Ik noem mensenhandel en het brengen van jeugdigen in de prostitutie en het profijt ervan trekken. Die worden nu geregistreerd. De gegevens terzake heb ik reeds verstrekt en die kan ik eventueel per brief onmiddellijk nog een keer aanreiken. Het

verschijnsel loverboys betreft één methode van het brengen van jeugdigen in de prostitutie. Het is vrijwel onmogelijk om in de registraties die worden bijgehouden dat onderscheid aan te brengen, althans dat gaat met enorm veel lasten gepaard. Wel heb ik gezegd dat indicaties en signalen die er zijn onder andere worden opgenomen in het slachtoffersysteem. In eerdergenoemde notitie kan ik een en ander nader aangeven. Ik krijg nu aangereikt een statistiek inzake strafbare feiten conform artikel 250a. In 2003 betrof dat respectievelijk 28 en 8 zaken. De 28 zaken hadden betrekking op het in prostitutie brengen van minderjarigen en 8 zaken betroffen het opzettelijk voordeel trekken uit prostitutie door minderjarigen. Die registratie is er en kan onmiddellijk uitgedraaid worden. Als het gaat om loverboygevallen moeten die binnen die 28 zaken vallen. Om die reden zeg ik dat wij er niet veel mee winnen om te weten of het er 10, 14 of 20 zijn. Met de exactheid van die feiten win ik niet veel. Ik moet een beeld hebben van wat de oorzaken zijn waardoor jeugdigen in de prostitutie terechtkomen. Daarom wil ik aanneming van de motie ontraden, aangezien die vraagt om een nadrukkelijke registratie. Ik hoop in de notitie van juli aan te geven op welke wijze wij een beeld kunnen krijgen van de problematiek van de loverboys.

Mevrouw **Örgü** (VVD): Gelet op deze toezegging van de minister, wens ik deze motie aan te houden. Ik wacht de notitie af en zal op basis daarvan beoordelen in hoeverre de minister op dit punt zijn best heeft gedaan.

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Örgü stel ik voor, de motie-Örgü/Arib (29200-VI, nr. 148) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

Minister **Donner**: Voorzitter. Misschien dat mevrouw Örgü haar andere motie dan ook wil aanhouden. Ik zal in de notitie over de aanpak namelijk ook ingaan op de vraag wat wij nog verder kunnen doen aan het verschijnsel van loverboys, met name waar het gaat om voorlichting. Ik bestrijd overigens dat er geen prioriteit aan deze problematiek wordt gegeven, zoals in de motie van mevrouw Tonkens

Donner

wordt beweerd. In alle gevallen waarin er aangifte wordt gedaan of waarin duidelijk wordt dat er sprake is van jeugdprostitutie of mensenhandel, wordt er door het openbaar ministerie vervolgd. Er zijn ook aparte officieren voor aangewezen.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): De minister zegt dat wanneer er aangifte wordt gedaan, er wordt vervolgd. Dat lijkt mij nogal logisch, want dat gebeurt altijd. Wij hebben het hier echter over iets anders.

Minister **Donner**: U heeft het in uw motie over urgentie door het openbaar ministerie.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Ja, dat er dus niet alleen wordt vervolgd bij aangifte, maar dat er ook actief opgespoord wordt. Het gaat erom dat in het jaarverslag prioriteit wordt gegeven aan het onderwerp.

Minister **Donner**: Het jaarverslag is een registratie van de opsporings- en vervolgingsgevallen. Dat is dus niet het prioriteit geven aan. Ik heb reeds gezegd dat in de notitie van juli nader zal worden aangegeven wat er op dit punt allemaal gebeurt. In het algemeen overleg heb ik er reeds op gewezen dat het zelfs bij zaken waarin men weet dat er iets aan de hand is, erg moeilijk is om die tot aangifte te brengen. Als er geen aangifte is gedaan, dan proberen wij op andere wijze tot opsporing over te gaan. Op een goed moment is er echter toch een aangifte nodig om het bewijs te leveren tegen degene die het misdrijf gepleegd heeft. Er kunnen tien moties aangenomen worden over de urgentie, maar als de slachtoffers zich niet melden, kan er niet meer aan de vervolging gedaan worden. In die zin ontraad ik aanvaarding van de motie. Deze zaken hebben urgentie, maar als er geen aangifte wordt gedaan, houdt het op een gegeven moment op.

Er ligt een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer om de strafmaat voor mensenhandel op maximaal twaalf jaar te stellen. Mevrouw Örgü vraagt in haar motie echter om de straffen die opgelegd worden, te verhogen. Dat laat zich echter niet bij motie regelen. Ik heb al aangegeven welke straffen hiervoor de laatste tijd worden gevorderd en opgelegd. In het algemeen gaat het daarbij om zaken van het in de prostitutie brengen van minderjarigen. Ik meen

dat de ontwikkelingen de goede kant uitgaan. Ik vraag de indieners om de motie aan te houden tot 1 juli. Wellicht is er dan meer duidelijkheid. Het is echter sowieso onmogelijk om bij motie de hoogte van de strafmaat te bepalen.

In 2001, ten tijde van de opheffing van het bordeelverbod, heeft het Verweij-Jonker-instituut gepoogd om het verschijnsel "loverboys" te onderzoeken. Recent is een quick scan door ECPAT uitgevoerd naar het aantal minderjarigen in de prostitutie. Deze onderzoeken maken een nauwkeurige schatting hiervan echter niet mogelijk. Ik wil gaarne nog eens nagaan wat de mogelijkheden zijn van een dergelijk onderzoek. Daarbij moet het dan gaan om het aantal minderjarigen in de prostitutie. Ik schat in dat een dergelijk onderzoek niet veel nieuwe inzichten zal opleveren. Ik zal hierover berichten in de brief van 1 juli. Op dat moment moet de Kamer de afweging maken of er tegen wetenschappelijk beter weten in wel een onderzoek moet plaatsvinden.

Bij de stichtingen tegen vrouwenhandel is er een meldpunt voor slachtoffers van loverboys. Ik wil daar geen extra meldpunt naast zetten. Het expertisecentrum zal meer duidelijkheid moeten bieden. Ik wijs er echter nogmaals op dat ik voor de bestrijding van het verschijnsel vrij weinig heb aan anonieme meldingen.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): U baseert zich op twee onderzoeken. Het Verweij-Jonker-instituut heeft een poging gedaan om onderzoek te doen, maar is hier blijkbaar niet in geslaagd. Daarnaast is er een quick scan uitgevoerd. Ik heb verzocht om een verbeterde herhaling van het onderzoek uit 1998 door de NISSO-groep. Wij zijn nu zes jaar verder en er is in die tijd veel gebeurd. Daarom wil men het onderzoek wat breder opzetten. U kunt niet staande houden dat dit niet te onderzoeken is omdat twee clubs hiertoe blijkbaar niet in staat waren. Het blijkt wel degelijk mogelijk te zijn.

De **voorzitter**: Dat is een constatering en geen vraag.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Waarom vindt de minister een verbeterde en meer uitgebreide

herhaling van het onderzoek uit 1998 niet mogelijk?

Minister **Donner**: Het onderzoek uit 1998 biedt geen duidelijk houvast. De vraag of een beter en meer up-to-date inzicht verkregen kan worden, is aan het Verweij-Jonker-instituut voorgelegd. Die vraag lag ook voor bij de quick scan. De conclusie is dat wij op dit moment niet op zinnige wijze meer greep kunnen krijgen op de totale omvang van het verschijnsel. Wij kunnen ons dus beter richten op de aanpak van wat wij wel weten dan eindeloos te blijven onderzoeken wat wij nog niet weten. Ik ontraad de moties over het onderzoek. Laten wij eerst per 1 juli bekijken wat er nog mogelijk is op dit terrein.

Er bestaat een meldpunt voor vrouwenhandel. Nu wordt een meldpunt voor loverboys voorgesteld. Aan een anonieme melding heb ik niets. Ik kan daar niets mee. Het gaat dan simpelweg over de mededeling aan de telefoon dat die en die een loverboy is.

Op de motie van mevrouw Tonkens over intensivering van beleid bij het openbaar ministerie ben ik al ingegaan. De overwegingen zijn niet terecht. De inzet van het openbaar ministerie zal ik uiteenzetten in de notitie van 1 juli.

De volgende motie van mevrouw Tonkens gaat over het aantal hulpen opvangvoorzieningen voor slachtoffers van loverboys. Er zijn opvangvoorzieningen voor slachtoffers van jeugdprostitutie. Gelet op het aantal zaken zijn die niet bovenmatig. De aantallen zijn nu eenmaal vrij gering. Om daarbinnen speciaal voor slachtoffers van loverboys ruimte vrij te maken? Ik weet niet of dat nu al gebeurt. Ik zal dit bij de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport navragen. Ik heb daar geen zicht op.

Mevrouw **Arib** (PvdA): Ik kan mij er niet bij neerleggen dat het heel moeilijk is om een beeld te krijgen van het aantal jeugdprostituties. Het laatste onderzoek stamt uit 1998. Het ging toen om grove schattingen, gebaseerd op gesprekken met hulpverleners. Wij moeten alles op alles zetten om te weten te komen om hoeveel kinderen het gaat. Het gaat immers om strafbare feiten.

Ik heb een motie ingediend over anonieme melding. Mijn inzet is dat anonieme melding de aangifte-

Donner

bereidheid groter kan maken. De melders kunnen worden begeleid en gesteund bij het doen van aangifte. Zij hoeven dan niet bang te zijn voor intimidatie of bedreiging. Anders blijft het een kip/ei-discussie.

Minister **Donner**: Ik zal, gelet op de gevoelens van de Kamer, nog eens nagaan wat de mogelijkheden van onderzoek zijn om greep te krijgen op de omvang van het probleem. Ik zal nagaan of een beter inzicht kan worden geboden. Ik zal daarop ingaan in de notitie van 1 juli. Men zal daarop moeten wachten bij de beantwoording van de vraag of het zinnig is of niet.

Over een meldpunt het volgende. Ook in de gevallen dat er sprake is van een slachtoffer, is de naam op dat moment reeds bekend. Het punt is niet de anonimiteit van de melding. Op dat moment gaat het om niet meer dan een stem aan een telefoon die zegt slachtoffer te zijn van die en die persoon. Daar kan de politie niet mee op pad.

Mevrouw **Arib** (PvdA): Het gaat ook om kindermishandeling...

De **voorzitter**: Mevrouw Arib, u gaat nu de discussie weer aan. De minister heeft een oordeel gegeven over de motie. Die deelt u niet. U heeft de vrijheid om de motie al dan niet in te dienen.

Minister **Donner**: Maar wat u bedoelt, is een heel ander meldpunt, namelijk waar anderen die ermee te maken hebben het kunnen melden, net als bij de meldpunten voor kindermishandeling waar met doorbreking van bijvoorbeeld de zwijgplicht van artsen zaken kunnen worden gemeld. Dat is een meldpunt van een geheel andere aard en heel anders dan wat hier zinnig zou kunnen zijn.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): In zijn reactie op mijn motie over opvang zei de minister dat er opvangvoorzieningen voor jeugdprostituees zijn. Er is mij er dan maar één van bekend en misschien kan hij ons daar dan nader over informeren.

De minister zei bovendien dat er niet veel loverboys zijn, maar waarom voeren wij anders dit debat. Er zijn juist veel slachtoffers van jeugdprostitutie. Misschien zijn er niet zoveel aangiften van, maar het gaat hier om de opvang!

Minister **Donner**: Als er per jaar 28 zaken zijn, zijn wij ook niet achter meer dan 28 slachtoffers gekomen. Ik kan wel vermoeden dat er andere slachtoffers zijn, maar ik kan ze in ieder geval niet boven water krijgen. Als jeugdigen in de prostitutie worden aangetroffen, wordt er zonder meer tegen opgetreden. Ik erken dat het een probleem is, het speelt iedere keer weer op, maar wij weten niet zeker of het niet iedere keer om dezelfde loverboy gaat.

Mevrouw **Örgü** (VVD): Voorzitter. Ik wil mijn motie op stuk nr. 149 aanhouden tot 1 juli.

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Örgü stel ik voor, de motie-Örgü/Arib (29200-VI, nr. 149) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Wijziging van artikel 7.10 (arbeidsovereenkomst) van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het concurrentiebeding (28167).

(Zie vergadering van 18 februari 2004).

De **voorzitter**: Ik hoop dat de woordvoerders hun bijdrage kunnen beperken tot maximaal drie minuten.

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Mevrouw **Stuurman** (PvdA): Voorzitter. Het is alweer geruime tijd geleden dat wij dit wetsvoorstel in eerste termijn bespraken. Ze zeggen altijd dat wat in het vat zit, niet verzuurt, maar dat kan ik in dit geval helaas niet zeggen. Na de reactie van beide bewindslieden, waarvoor nog mijn dank, en de inbreng van enkele andere fracties is mijn zuurgraad in ieder geval toegenomen, zeker als ik daarbij bedenken dat het enige echt goede aan deze wet ± de vergoeding aan werknemers ± mogelijk komt te vervallen als de meerderheid van de

Kamer daar althans toe zou besluiten. Ik heb overigens net nog een nieuw amendement onder ogen gekregen, maar ik ga nog maar even van de oude situatie uit. Alles overziende, ben ik geneigd te stellen dat als niet enigszins wordt tegemoetgekomen aan de door mij gewenste wijzigingen en als het enige goede aan dit wetsvoorstel wordt weggestemd, de PvdA-fractie zal overwegen om tegen dit wetsvoorstel te stemmen.

Wat zijn dan nog de verschillen met de huidige wet? Ik ben benieuwd waartoe deze tweede termijn zal leiden; het is aan de minister. Op zich zou ik mijn inbreng van de eerste termijn willen herhalen. Als ik de eerste termijn nogmaals in mijn gedachten de revue laat passeren, is het opvallend dat beide bewindslieden niet of nauwelijks op onze inhoudelijke argumenten zijn ingegaan. Ik heb toch besloten om niet volledig in herhaling te treden. Ik zal proberen om kort in te gaan op wat voor ons van essentieel belang is om toch nog een goed gevoel aan dit wetsvoorstel over te houden. Ik blijf het merkwaardig en ergerlijk vinden dat de bewindslieden zich niet uitspreken over de principiële vraag waarom een werkgever een werknemer überhaupt zou mogen beperken in zijn carrière na afloop van zijn dienstverband. Ik verwijs daarbij ook naar mijn betoog over de vrije arbeidskeuze en naar de grondrechten die op dit vlak bestaan. Het meest logische zou zijn als daarover eerst een uitspraak werd gedaan en vervolgens werd gekeken welke middelen het geschiktst zijn om het doel te bereiken. Alleen dan kan tot de conclusie worden gekomen dat het amendement op stuk nr. 14, dat ik samen met de GroenLinks-fractie heb ingediend, eigenlijk de enige weg is die moet worden begaan. Relatiebeding en geheimhoudingsplicht kunnen gemakkelijk de taak van het concurrentiebeding overnemen.

In dat kader verwijs ik naar de veelheid van voorbeelden uit de praktijk. Ik schrik nog steeds van de wijze waarop met concurrentiebedingen wordt omgegaan. Het leidt tot niets, eigenlijk alleen tot frustratie en grote ellende. Daar moet toch iets aan kunnen worden gedaan? Ik ben na de behandeling in eerste termijn vanuit verscheidene hoeken benaderd over zaken die in de